

Recensie: Que Sera Sera ★★★★★*****

Kc Nona Mechelen
woensdag 5 juni 2019

foto © Tim Wouters

Recensie:

Tot tranen toe hebben we gelachen met het hilarische Que sera sera van Tg Stan dat in Kc Nona in Mechelen in (avant-)première ging. Bert Haelvoet en Damiaan De Schrijver gingen samen met Matthias de Koning deze keer hun mosterd halen bij François Truffaut die Alfred Hitchcock interviewde voor 'Le Cinema Selon Alfred Hitchcock/Cinema According To Hitchcock' waarvan de definitieve versie in 1983 verscheen. Het boek wordt door cinefielen zoals de Belgische cineast Guido Henderickx (o.a. 'Moeder waarom leven wij?' â€œ waar volgens Damiaan 'Geen antwoord op gegeven werd') als een soort filmbijbel beschouwd. Verder worden er ook interviews die Dick Cavett met Jean-Luc GodardÂ had verwerkt in de voorstelling zodat Bert en Damiaan zowel interviewer als geïnterviewde spelen. Dat maakt de voorstelling een samenvatting van het werk van zowel Cavett als Truffaut over het werk van een cineast wat resulteert in een soort samenvatting van twee samenvattingen terwijl Que sera sera ruimschoots de duurtijd van een samenvatting overschrijdt waardoor al meteen duidelijk wordt dat de vorm het van de inhoud haalt en ook nu weer Tg Stan excelleert â€œ ja af en toe moet een recensent een wat geleerd werkwoord durven gebruiken om wat intelligent over te komen â€œ in absurdisme.

Zo sleuren de twee een quizje in hun voorstelling â€œ dat volgens ons vooral wil lachen met het format van een quiz en de gedrevenheid van quizliefhebbers - met als prijs een Cha Cha die volgens Bert "als een vergeten groente is". Een van de vragen wordt goed beantwoord door iemand in de zaal, het gaat over Tippi die in The Birds speelde. "Dat is mijn vrouw. Ik had al een paar antwoorden aan haar verklapt" stelt Damiaan nadat hij haar een chocoladereep van het bovenvermelde merk toegeworpen had.

Que sera sera beeldt het verschil tussen suspense en surprise treffend uit. Het feit dat we u daar alvast over informeren, zou overigens ervoor moeten zorgen dat u straks tijdens het zien van deze voorstelling alvast niet meer verrast zal zijn wanneer er plots iets valt, ontploft of u een slagwerkinstrument hoort, maar u zal wellicht enige suspense voelen wanneer dat precies dan zal gebeuren. Al durven we dat te betwijfelen. Feit is dat suspense en surprise twee kernelementen zijn voor een goeie (horror)film. Het ene om de opbouw omdat je weet dat er iets gaat gebeuren, het andere om het verrassingseffect omdat je niet op de hoogte bent.

Op de vraag bij de start van de voorstelling van Damiaan in 'het vrije, improvisatiemoment' of er pers in de zaal was, bleef het stil. Journalisten zullen zich immers nooit kenbaar maken. Zeker niet als ze ooit een trauma zoals wij opgelopen hebben in de Roma toen we op de allereerste rij zaten en Steven Kolacny er heilig van overtuigd was dat de vrouw rechts naast ons ons lief was. Sterker nog, hij dacht dat we het zo speelden dat we elkaar niet kenden en we in een soort ontkenningfase in onze relatie zaten terwijl tientallen koor meisjes van Scala achter hem het aan het besterven waren omdat ze maar al te goed wisten dat ondergetekende journalist was, en de dame naast ons een totale wildvreemde die haar vriend aan de andere kant naast haar had zitten. Kijk, sindsdien zoeken wij in een zaal de anonimiteit op, ook al is die relatief.

"Weet je nog hoe we op dit idee gekomen zijn?" vraagt Damiaan aan Bert over het onderwerp van de voorstelling. Hij antwoordt met een "jaâ€! neenâ€!" terwijl niet veel

later Elisabeth Michiels, de kleedster van de avond vermeld wordt. Damiaan kiest voor een blauwe vest en broek in dezelfde kleur die stevig opgetrokken wordt. Openen doen de twee acteurs samen met Tim Wouters die souffleur, 3D-printerbediener, fotograaf en tijdens de openingsscène van The Rope ook het lijk speelt dat (overduidelijk niet n.v.d.r.!) in een flight case gestoken wordt, maar weet weg te kruipen zodat ie de volgende lichtverandering tijdig kan uitvoeren en zijn rol als souffleur opnieuw kan opnemen.

De meest hilarische momenten van de avond zijn met stip de kettingreacties die (al dan niet gescript) onverwacht zich al dan niet voordoen. Zoals die scène waarbij de gordijnen geopend worden en daardoor een turnmat valt tegen de contrabasdoos die richting stapel filmdozen overhelt. Wanneer het dan weer wél het moment is naar verluidt om de kettingreactie uit te lokken, wanneer Bert op de mat valt, gebeurt er helemaal niks. Ook de tweede keer mislukt het, en de derde keer blijft de koord waar Damiaan aan trekt, hangen. Het duo wil het voor bekeken houden maar poogt het toch nog eens, met instructies van de regisseur om de contrabasdoos een beetje te verplaatsen. Mits wat bijkomende manipulatie tijdens de val, slaagt Bert toch in zijn opzet. Kijk dat is van het meest hilarische dat we dit seizoen op de planken zagen. Een knap voorbeeld van spanningsopbouw, suspense dus, net zoals een circusact of een thriller/horrorfilm (en bij uitbreiding alle films waaronder ook de erotische) ook doen of een rit in een rollercoaster. Een rollercoaster die iets dubbels heeft: je slaat tijdens de rit doodangsten uit maar verlaat de attractie wel met een grote glimlach (tenzij je maaginhoud er anders over denkt n.v.d.r.).

Tot het hoogste op taalkundig vlak behoren de vele woordspelingen en -grapjes zoals Berts "Orson Welles" wat op een "nietes" beantwoord wordt door Damiaan, Damiaans "Noël" waarbij de acteur het alfabet zonder L opzegt, en "generaliseren, dat is geen gewone soldaat". Wanneer Damiaan een bijl ter hand neemt doopt ie het "Martine" (een knipoog naar de recent overleden Martine Bijl n.v.d.r.). Wanneer Tim helemaal niet in de flight case gekropen is als lijk, stelt Damiaan: "Neen dit zit er niet meer in". Op het einde wordt de materiaalkist op wieljes verplaatst, begeleid door de zin "Het loopt op wieljes" (tevens ironisch verwijzend naar het "€" volgens ons gescript "€" geklungel tijdens de voorstelling n.v.d.r.). Verder leggen ze het er vingerdik op dat we naar toneel aan het kijken zijn: "We spelen in een kleine zaal. Ge moet niet zo roepen!" en vindt Bert de technische elementen in het stuk waarin ie aan het spelen is "fascinerend. Hopelijk krijgen we daar nog meer voorbeelden van", terwijl er al meerdere voorbeelden gepasseerd zijn, én hij als acteur perfect weet dat er nog komen, wat zijn stuk tekst andermaal absurd maakt. Ook Damiaans quote dat Hitchcocks films al af waren nog voor ze ingeblikt werden via een gedetailleerd storyboard en "Waarom er gekozen werd voor een bepaald einde van een film? Geen idee, je moet ergens stoppen" zijn dat ook op zijn minst. En op Berts vraag: "Zou u durven zeggen dat Psycho een experimentele film is?" antwoordt Damiaan doodleuk: "Psycho is een experimentele film."

Daarnaast zijn er hilarische zelfrelativerende passages met: "een slechte (stomme) film hebben we gered met betere tekstbeelden", trekken ze de absurde kaart wanneer ze het hebben over het belang van timing en ritme in de film, en het herhalen, zoeken, het rekken ervoor zorgt dat een scène soms 4 keer zo lang wordt terwijl in die scène Bert en Damiaan zélf heel de tijd zich herhalen als komisch, absurd effect. Grappen zijn er in overvloed zoals het antwoord dat Damiaan als Hitchcock geeft op een brief van een man die stelt dat zijn dochter sinds 'Les diaboliques' niet meer in bad durft en sinds 'Psycho' niet langer in de douche. "Ik heb meneer geschreven: ga ermee naar de droogkuis." Niet veel later zegt die dat de beroemde douchescène uit 78 beeldjes per 45 seconden bestaat en er geen mes op de keel gezet werd van de actrice maar dat door de montage gesuggereerd wordt en de kijker dus iets ziet dat er niet is. "Er waren eens twee geiten. De ene was de

ganse tijd aan het eten van een filmrol. Zegt die ene aan de ander: 'Ik vond het boek beter.'" Is nog zo'n hilarische grap die "terecht" mensen die twee verschillende media met elkaar vergelijken zoals appels met peren, is hun hemd zet.

Sterk is het stuk ook inhoudelijk wanneer het over recensenten gaat. "De ultieme geloofwaardige film is de documentaire. Een recensent die over geloofwaardigheid begint is doodsaai en vervelend." terwijl met "You can't take a review to the bank. Van een goede recensie kunnen wij niet leven." het belang van schrijfsels als deze in vraag gesteld wordt. Aan de andere kant bekritiseert Que sera sera dan weer die professionals die zich niets aantrekken van recensies, regisseurs, producenten, enz. die publieksvriendelijke oplossingen zoeken, die hun publiek vinden en hebben, en zich dus van niks iets aantrekken (wat een sneer lijkt naar de commerciële spelers die publieksopkomst als enige graadmeter hanteren).Â Â

Conclusie: de jury van het Theaterfestival was dit jaar iets te vroeg om met haar rapport af te komen welke stukken tot de beste behoorden van dit seizoen. Que sera sera hoort daar namelijk helemaal bij. Tg Stan bereikt dus moeiteloos haar hoogste doel: emoties oproepen. In ons geval hebben we tot tranen toe gelachen met het snot dat rijkelijk uit onze neus liep.

< Bert Hertogs >